بسم الله الرحمن الرحيم

El-Raye Gazetesi

Türkiye ile Libya Arasında Akdeniz'deki Kıta Sahanlığında Deniz Yetki Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Anlaşma

Üstad Ahmed El-Mühezzeb'in Kaleminden

Çeşitli ve bir dizi medya kuruluşları, kıta sahanlığına ilişkin anlaşmanın hukuki geçerliliğinin yedi yıl boyunca tanınmamasının ve önceki Trablus hükümetinin bunu yapmaya hakkı olmadığı gerekçesiyle yaptıklarının kabul edilmemesinin ardından Tobruk Temsilciler Meclisinin imzaladığı deniz anlaşması, Türkiye'nin güneyinde ve Libya'nın kuzeydoğusunda Akdeniz sularının paylaşılması ve deniz altında bulunan madenlerin, petrolün ve gazın çıkarılmasıyla ilgili anlaşma hakkındaki tepkileri ele aldılar.

Öncelikle, Türkiye ile Libya (Serrac hükümeti) arasında 2019 yılında imzalanan bu anlaşmanın hangi olaylar ve koşullar altında gerçekleştirildiğini belirtmek gerekir; nitekim o dönemde Hafter, Trablus'a saldırmış ve uçak ve topçu ateşiyle Trablus'u ve ülkenin batısındaki diğer şehirleri bombalamıştı; bu da Hafter güçleri yoluyla başkent Trablus'a girmenin ne kadar zor olduğunu ortaya koymuştu. O sırada Serrac, yerel güçlerin teşvikiyle Türkiye'ye gitmiş ve Türkiye ile bir güvenlik anlaşması imzalamıştı; bu anlaşma kapsamında Türkiye, yerel güçlere termal Kornet füzeleri, görüntüleme kameraları ve bombalar taşıyan insansız hava araçları ve ayrıca hava savunma sistemleri sağlamıştı; nitekim tugayların bazı gençleri, kendilerine sınırlı bir şekilde ve Amerika'nın izin verdiği ölçüde verilen bu silahlar konusunda eğitilmişti; çünkü Türkler buraya Amerika'nın izniyle girmişti.

Bunun üzerine Türkiye, Serrac hükümetinden Türkiye ile Libya arasında deniz yetki alanlarının belirlenmesine ilişkin Türkiye-Libya anlaşmasını imzalamasını istemiş; anlaşmayı Türkiye Parlamentosu ve hükümeti imzalamış ama o dönemde Hafter'in ve onun arkasındaki Mısır'ın kontrolü altında bulunan Tobruk Parlamentosu anlaşmayı imzalamaktan kaçınmıştı.

Ama şimdi, Boulos'un projesi doğrultusunda bazı yerel güçlerin, Hafter'in oğlu Saddam'ın Başkanlık Konseyi başkanlığına getirilmesi konusunda umutlandırılmasının ardından, Hafter'in oğlunun ödediği bedellerden biri, Akile Salih'in Mısır istihbaratıyla yakın ilişkileri bulunan Tobruk Parlamentosu Başkanlığı görevinden uzaklaştırılması olmuştur; öte yandan Mısır istihbaratının, Hafter'in oğlu tarafından Hızlı Destek Kuvvetleri Komutanı Hemedti'ye silah ve mühimmat sağlanmasında oynanan rolden dolayı büyük öfke duyduğu da bilinmektedir. Mansuri'nin suikastındaki rolünü ve Zaviye Rafinerisi'ndeki petrol tanklarının yakılması operasyonunda ortaya çıkan rolünü örtbas etmek amacıyla Tobruk Parlamentosu'nu, 27 Kasım 2019 tarihinde Trablus hükümeti ile Türkiye tarafından imzalanan ve Birleşmiş Milletler'e tevdi edilen Libya ile Türkiye arasındaki deniz yetki alanlarının belirlenmesine ilişkin anlaşmayı imzalamaya itmiştir.

Anlaşmada aşağıdaki maddeler belirtilmiştir:

1- Anlaşma, (karşılıklı kıyıların hakça paylaşımı dikkate alınarak) uluslararası deniz hukukunun ilkeleri uyarınca Türkiye'nin güney kıyıları ile Libya'nın kuzeydoğu kıyıları arasındaki münhasır ekonomik bölgede kıta sahanlığının sınırlarını belirlemeyi amaçlamaktadır.

2- Mutabakat Zaptının Temel Maddeleri:

• Birinci Madde: Deniz sınırlarının belirlenmesi; Türkiye'nin güney kıyıları ile Libya'nın kuzey kıyıları arasındaki kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölge sınırları, Akdeniz'de (A) bölgesinden başlayıp (B) bölgesinde sona ermekte olup, aşağıdaki koordinatları birleştiren düz coğrafi çizgilerle belirlenmiştir:

- Bölge (A): Enlem (34° 16' 13.7" N), Boylam (26° 19' 21.1" E)

- Bölge (B): Enlem (34° 09' 07.9" N) ،Boylam (26° 03' 06.9" E)

* Not: Bu şerit boyunca yer alan diğer alt noktalar, bu mutabakata ekli koordinat haritasına göre ifade edilmiştir.

• İkinci Madde: Haritalar ve koordinatlar, birinci maddede belirtilen deniz sınırları Mutabakat Muhtırasına ekli harita üzerinde belirlenir ve harita ile coğrafi koordinatlar anlaşmanın ayrılmaz bir parçası sayılır.

• Üçüncü Madde: Uluslararası tescil; taraflar, bu Mutabakat Zaptı'nın Birleşmiş Milletler Şartı'nın 102. maddesi uyarınca Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği nezdinde tescil edilmesi konusunda mutabık kalmışlardır.

• Dördüncü Madde: Uyuşmazlıkların çözümü; taraflar arasında bu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanması veya uygulanmasıyla ilgili olarak ortaya çıkabilecek her türlü uyuşmazlık, diplomatik yollarla, doğrudan anlayış ve iki ülke arasındaki müzakereler yoluyla çözüme kavuşturulur.

• Beşinci Madde: Gözden geçirme ve değişiklik; bu Mutabakat Zaptı herhangi bir zamanda iki taraf arasında diplomatik kanallar aracılığıyla sağlanacak yazılı mutabakatla değiştirilebilir ve gözden geçirilebilir.

• Altıncı Madde: Yürürlüğe giriş; Mutabakat Zaptı, her iki ülke tarafından onaylanan iç hukuk prosedürlerinin tamamlandığını belirten son yazılı bildirimin yapılması tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

3- Anlaşmadan doğan haklar ve yükümlülükler:

• Keşif ve sondaj: Anlaşma, hem Libya'ya hem de Türkiye'ye belirlenen bölgelerde doğal kaynakları (petrol, gaz, balıkçılık kaynaklar ve maden) keşfetme ve işletme konusunda egemenlik hakları tanımaktadır.

• Anlaşma, taraflardan herhangi birinin, bu sınırlar içerisinde yer alan Akdeniz'deki üçüncü bir devletle deniz sınırlarının belirlenmesine yönelik müzakerelere, imzacı taraflar arasında önceden bildirimde bulunulup koordinasyon sağlanmadan başlamasına izin vermemektedir.

4- Hukuki durum ve yerel gelişmeler: Türkiye Dışişleri Bakanlığı ve Libya makamları, anlaşmayı 2020 yılında Birleşmiş Milletler'e tevdi ederek resmî olarak tescil ettirmiştir.

Bu mutabakat hakikatinde Yahudilere, Filistin'e ait kıta sahanlığında kendi varlıklarının da pay sahibi olması konusunda cesaret vermektedir; ayrıca

bölgedeki Müslüman halklar farklı görüşlere sahip, dağınık, birbirleriyle savaşan, kendilerini bir araya getiren bir sancak ve kendilerini yöneten tek bir yöneticinin olmadığı kimseler olduğu sürece, Filistin'in kıta sahanlığını koruma bahanesiyle Lübnan ve Mısır'la çatışmaya girilmesi için de bir gerekçe oluşturmaktadır. H. 50 yılından itibaren Akdeniz'in, Allah'ın düşmanlarından hiç kimsenin Müslümanların izni olmadan denize açılamadığı bir İslam denizi olduğu dönemde; 1803 yılında Osmanlı valisi Yusuf Paşa Karamanlı ile Amerika arasında yaşanan savaş sonucunda, Trablus'ta Amerikan donanmasına ait devasa Philadelphia gemisi, gemide bulunan askerî denizciler, gemi komutanları ve kaptanıyla birlikte esir alınmıştı; bu da Amerika'yı, tutuklu bulunan Amerikan birliğinin serbest bırakılması karşılığında valiye para ödemek zorunda bıraktığı gibi Amerika, Akdeniz'de seyretmesine ve Cebelitarık Boğazı'ndan geçmesine izin verilmesi karşılığında Cezayir'deki Osmanlı valisine de cizye ödemek zorunda kalmıştır. Allah'ın izniyle bu durum yakında geri dönecektir; işte o zaman ümmetin, ajan yöneticilerin Amerika ve Batı ülkeleriyle yaptığı anlaşmalara ihtiyacı olmayacaktır. İşte o zaman Yahudi varlığı kökünden sökülüp atılacak ve Filistin onun pisliğinden arındırılacaktır; bu ise Allah için hiç de uzak değildir.

Kaynak: El-Raye Gazetesi - 625. Sayı - 11/11/2026